

REPUBLIKA HRVATSKA

aem Agencija za
elektroničke medije

Zagreb, Jagićeva 31
Telefon: 01-488-2610
Fax: 01-488-2614

KLASA: 612-12/13-05/0068

URBROJ: 567-06-13-03

Zagreb, 20. ožujka 2013.

Vijeće za elektroničke medije u sastavu Ernest Strika, zamjenik predsjednika Vijeća te Damir Hajduk, Ljubomir Stefanović, Vesna Roller, Marija Udiljak i Duško Zimonja kao članovi Vijeća, u postupku nadzora nad radom Hrvatske radiotelevizije, na temelju članka 69. stavka 1. podstavka 6. i 15. Zakona o elektroničkim medijima („Narodne novine“ broj 153/09 i 84/11) na 16-13 sjednici održanoj 20. ožujka 2013., donijelo je sljedeću

ODLUKU

- I. Hrvatskoj radioteleviziji, Zagreb, Prisavlje 3, OIB: 68419124305 izriče se **OPOMENA** zbog toga što je 16. ožujka 2013. u trajanju od 21:59:49 do 22:05:10 emitirao emisiju Dnevnik 3 u kojoj je voditeljica ugostila saborsku zastupnicu Ružu Tomašić od čijih netolerantnih izjava se nije distancirala ni ogradila, te je time Hrvatska radiotelevizija prekršila odredbu članka 12. stavka 2. te odredbu članka 26. stavka 1. alineje 1. Zakona o elektroničkim medijima, prema kojima je među ostalim, propisano kako u audio i/ili audiovizualnim medijskim uslugama nije dopušteno pogodovati poticanju i širiti mržnju ili diskriminaciju na osnovi nacionalnog podrijetla te objavljivati priloge koji vrijeđaju dostojanstvo čovjeka.
- II. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Vijeće za elektroničke medije u okviru zakonske obveze provodi postupak utvrđivanja poštivanja odredbi Zakona o elektroničkim medijima te u tom okviru provodi i postupak nadzora nad sadržajem kojeg emitiraju nakladnici televizije.

Provođenjem nadzora nad programom Hrvatske radiotelevizije – pozivne oznake programa HRT 1 stručna služba Agencije za elektroničke medije utvrdila je kako je 16. ožujka 2013. u trajanju od 21:59:49 do 22:05:10 sati u programu Hrvatske radiotelevizije emitirana emisija Dnevnik 3, urednice Ružice Renić Andrianić te urednice i voditeljice Katje Kušec koja je kao gošću u emisiju pozvala saborsku zastupnicu, gospođu Ružu Tomašić. Tom prigodom je gošća Ruža Tomašić iznijela više tvrdnji koje predstavljaju bjelodano poticanje mržnje te vrijeđanje dostojanstva osobe, prije svega osoba neprisutnih u studiju, inače istaknutih čelnika manjinske zajednice te je ujedno na isti način izrekla i tvrdnje o pripadnicima nacionalnih manjina.

Analizom programa u navedenom razdoblju utvrđeno je kako je došlo do kršenja odredbe članka 12. st. 2. te članka 26. stavka 1. alineje 1. Zakona o elektroničkim medijima kojima je među ostalim propisano kako u audio i/ili audiovizualnim medijskim uslugama nije dopušteno pogodovati poticanju i širiti mržnju ili diskriminaciju na osnovi nacionalnog podrijetla odnosno u audiovizualnim ili radijskim programima nije dopušteno objavljivati priloge koji vrijeđaju dostojanstvo čovjeka.

Nadalje, Vijeće za elektroničke medije je 19. ožujka 2013. zatražilo od nakladnika dostavu očitovanja, budući da je u okviru nadzora nad radom nakladnika, a u vezi s emitiranjem programa, utvrdilo navedena odstupanja od propisanih pravila utvrđenih Zakonom o elektroničkim medijima.

Hrvatska radiotelevizija dostavila je očitovanje 20. ožujka 2013. godine.

U očitovanju od 20. ožujka 2013. Hrvatska radiotelevizija u bitnome navodi kako se *neprimjerni nastup doista dogodio u programu HRT-a te kako se radi o izjavi uživo osobe koja je gostovala u Dnevniku 3*. Ističe se i kako *novinari nisu primjerno reagirali, za što snose sankcije*.

Zaključno se navodi kako *Hrvatska radiotelevizija naglašava da će i dalje poštovati Zakon i ulagati dodatne napore na educiranju profesionalnosti u novinarstvu u cilju izbjegavanja ovakvih nepoželjnih i krajnje neprihvatljivih i društveno štetnih situacija*.

Vijeće za elektroničke medije je na temelju analize naprijed navedenog programa zaključilo kako je razvidno da je Hrvatska radiotelevizija počinila prekršaj na način da je pogodovala poticanju i širenju mržnje ili diskriminacije na osnovi nacionalnog podrijetla odnosno objavila prilog koji vrijeđa dostojanstvo čovjeka.

Veoma je važno u ovom konkretnom slučaju navesti opće prihvaćenu definiciju govora mržnje. On se može definirati kao izražavanje koje sadrži poruke mržnje ili netrpeljivosti prema nekoj rasnoj, nacionalnoj, etničkoj ili vjerskoj grupi ili njenim pripadnicima. Osnovna prijetnja izražavanju mišljenja s elementima govora mržnje je u tome što poruka, koja se ovakvim izražavanjem šalje građanima, ima za cilj izazvati određene negativne posljedice za određenu osobu odnosno skupinu osoba u odnosu na njegova/njihova osobna svojstva ili pripadnost određenoj grupi.

Naprijed navedeno može se manifestirati kroz stvaranje prezira prema određenoj osobi ili grupi, stvaranje negativnog stereotipa prema određenoj osobi odnosno grupi, poticanje diskriminacije i neprijateljstva, osudu okoline prema određenoj osobi ili grupi, izazivanje osjećaja nesigurnosti i straha kod određene osobe ili pripadnika određene grupe, nanošenje fizičkih i psihičkih bolova određenoj osobi odnosno pripadniku određene grupe, upućivanje prijetnji određenoj osobi odnosno grupi, poticanje i izazivanje nasilja prema određenoj osobi ili grupi, stvaranje osjećaja kod velikog dijela građana kako je takvo ponašanje prema određenoj osobi/grupi društveno poželjno i opravdano, izazivanje osjećaja kod širokog kruga građana da će takvo ponašanje biti tolerirano, i neće biti predmet odgovornosti.

Kao što je naprijed navedeno, razvidno je kako govor gošće emisije, saborske zastupnice Ruže Tomašić, ima sve ili gotovo sve elemente koji su sastavni dio govora mržnje tj. predstavljaju širenje mržnje na način kako je određeno u Zakonu o elektroničkim medijima.

Vijeće je mišljenja kako je voditeljica emisije morala reagirati na način da se ogradi od takvih izjava tijekom emisije ili u primjerenom roku nakon same emisije. Pasivnošću voditeljice i izostankom reakcije urednice te su osobe, kao i sama Hrvatska radiotelevizija, pogodovali poticanju i širenju mržnje ili diskriminacije na osnovi nacionalnog podrijetla. Osim toga, uloga novinara nije samo puko

postavljanje pitanja, već profesionalna i novinarska etika nalaže da se novinar detaljno upozna s predmetom tj. osobom u emisiji te da sukladno tome bude i spreman odgovarajuće reagirati.

Kako je jedna od osnovnih uloga Vijeća za elektroničke medije upravo promoviranje visokog etičkog i profesionalnog standarda novinarstva u elektroničkim medijima, Vijeće ovim putem želi postići upravo to, poboljšanje navedenih standarda.

Također je nedvojbeno zaključeno kako je došlo do vrijeđanja dostojanstva čovjeka, a što je neraskidivo povezano sa naprijed navedenim objašnjenjem govora mržnje. Voditeljica emisije je naprijed navedenim propustima omogućila vrijeđanje dostojanstva čovjeka budući da nije reagirala na netolerantne izjave gošće emisije odnosno nije pokušala spriječiti vrijeđanje dostojanstva osobe Vojislava Stanimirovića te na isti način vrijeđanje dostojanstva nacionalnih manjina kojima je pripisano da ostvaruju nezaslužena prava.

Dakle, uloga novinara, pa samim time i Hrvatske radiotelevizije, nije samo sve gore navedeno, već je dužnost novinara osim poznavanja profesionalnih i etičkih standarda profesije i poznavanje zakonskih odredbi, u ovom slučaju odredbi Zakona o elektroničkim medijima.

Kako je na neosporan način utvrđeno da je Hrvatska radiotelevizija prekršila naprijed citirane odredbe Zakona o elektroničkim medijima, to je Vijeće za elektroničke medije donijelo odluku o izricanju opomene.

Slijedom navedenoga odlučeno je kao u izreci.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ove odluke nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu u roku od 30 dana od dana primitka odluke. Tužba se predaje ili šalje neposredno Upravnom sudu u Zagrebu, a može se podnijeti i na zapisnik kod redovnog suda nadležnog za obavljanje pravne pomoći.

AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE
VIJEĆE ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

mr. sc. Ernest Strika, dipl. ing.

Dostaviti:

1. HRVATSKA RADIOTELEVIZIJA, Prisavlje 3,
10 000 Zagreb (s povratnicom)
2. Pismohrana, o v d j e

